

Democratie en nieuws

Vorbereiding:

- Zoek in de online archieven een artikel over perscensuur.
- Zorg voor voldoende dag- en weekbladen en de beschikbaarheid van nieuwssites. Maak hiervoor gebruik van de Bezorgdienst voor docenten en/of de [Nieuwsmediaportal](#) van de [Nieuwsservice](#).

Onderwijsniveau: voortgezet onderwijs, bovenbouw

Vakken: Maatschappijleer/ Maatschappijwetenschappen

Lesduur: 50 minuten

Leerdoelen: leerlingen weten welke verschillende functies nieuws heeft binnen ons democratisch bestel.

Werkvorm: klassikale introductie en afsluiting, kern in kleine groepjes

Introductie (10 minuten)

De pers speelt een belangrijke rol in een democratie. Bedenk klassikaal welke rol de pers speelt in een democratie. Wat zijn de verschillende functies van nieuws in relatie tot democratie?

- Agenderen: de media zetten onderwerpen op de politieke agenda. Bijvoorbeeld door kritische vragen te stellen over bepaalde beslissingen of levensomstandigheden
- Controleren: de media controleren of de politiek zich houdt aan de gemaakte afspraken
- Informeren: de media informeren over de verschillende politieke standpunten van partijen
- Platform voor discussie: de media bieden zowel politici als niet-politici de mogelijkheid hun mening onder de aandacht te brengen
- Commentaar op ontwikkelingen: de media duiden de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen voor de lezer

Kern (30 minuten)

1. De leerlingen zoeken van elke functie een voorbeeld in (online) kranten en nieuwsuitzendingen.

2. Bespreek dat in veel dictaturen het heersende regime veel invloed uitoefent op de pers. De pers is niet vrij om te schrijven en te laten zien wat ze willen. Er heerst geen persvrijheid. Het regime bepaalt de onderwerpkeuze en de strekking van het nieuws. Laat eventueel een artikel zien waarin het gaat over de perscensuur. Bekijk gezamenlijk een Nederlandse krant of een nieuwsuitzending. Welke items zouden het nieuws in een dictatuur niet gehaald hebben? Welke items zouden er heel anders uit zien?

3. De regering oefent in Nederland geen directe invloed uit op de pers. Toch zijn er hier ook grenzen aan de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid. Onderzoek en bespreek gezamenlijk tot hoever de grenzen van de vrijheid van meningsuiting in Nederland reiken. Wat zijn mogelijke redenen om de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid te beperken? Kunnen jullie hier voorbeelden van vinden?

Afsluiting (10 minuten)

Kunnen de leerlingen zich voorstellen hoe het is om in een land te leven waar geen persvrijheid is?